Δράσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών για τους φοιτητές με αναπηρία

Προσβασιμότητα για όλους τους φοιτητές

Επμέλεια Τ. Μικελίδου

Στο προηγούμενο τεύχος έχουν παρουσιαστεί συνοπτικά κάποιες από τις δράσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών για τους φοιτητές με αναπηρία. Με απόφαση της Πανεπιστημιακής Συνέλευσης στις 23/2/2006 το Πρυτανικό Συμβούλιο έχει προβεί στη σύσταση της Επιτροπής Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμΑ). Μέλη της Επιτροπής είναι ο Αντιπρύτανης, Καθηγητής κ. **Ιωάννης Κερασιώτης** (Πρόεδρος), ο Επίκουρος Καθηγητής κ. **Γεώργιος Κουρουπετρόγλου**, η Αναπληρώτρια Καθηγήτρια κ. **Ζώνιου-Σιδέρη**, ο Διευθυντής της Πανεπιστημιακής Λέσχης κ. **Σωτήριος Ρίζος** και ο κ. **Δημήτριος Λιακόπουλος**, Αρχιτέκτονας από την Τεχνική Υπηρεσία. Στο παρόν τεύχος θα παρουσιαστούν κάποια αναλυτικότερα στοιχεία που αφορούν στους στόχους, στις μέχρι τώρα ενέργειες, στο έργο αλλά και στις ανάγκες της Μονάδας Προβασιμότητας ΦμΑ.

Πρώτος στόχος της Επιτροπής είναι μία πλήρης επίσημη καταγραφή. Στις γραμματείες κάθε εξάμηνο με τη θήλυκο των μαθημάτων πρέπει να δηλώνα το άτομο με αναπηρία την αναπηρία του και την παροχόμενα κατάλληλα τεχνικά μέσα ή υπηρεσίες που βαρύα. Σύμφωνα είναι η καταγραφή των παραμελουσών ικανοτήτων του ατόμου και κυρίως οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει κατά τη φοίτησή του. Η δήλωση είναι προαιρετική, εξίσου εθελοντική είναι η καταγραφή των ανεπαρκειών-τεχνικών τις ανάγκες των φοιτητών.

Δράσεις του Ε.Κ.Π.Α. για τους φοιτητές με αναπηρία

Του Αντιπρύτανη κ. Ιωάννη Κ. Κεράσιωτα

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών ενδιαφέρεται στο άραιό του για τη βελτίωση της ποιότητας σπουδών των φοιτητών με Α/ναπηρίες. Η ομοιόδα Επιτροπή, που ορίσθηκε από το Πρυτανικό Συμβούλιο, βρίσκεται σε διαρκή επικοινωνία με την νεοσυσταθείσα Μονάδα Υπερκινητικής Προβασιμότητας, ώστε να καταστεί εφικτός ο σκοπός της Μονάδας, δηλαδή η καθ' ανοιχτότητα πρόσβαση στο διεκαιόκυλιση των ΦμΑ.

Στο πλαίσιο αυτών των προσπαθειών του το Πανεπιστήμιό μας διοργανώνει αύριο, Δευτέρα 19 Νοεμβρίου, ημερίδα με θέμα «Μονάδα Προβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία», η οποία θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη 18 Δεκεμβρίου 2007 και ώρα 11.00 στο Αμφιθέατρο «Ιωάννης Δρακόπουλος». Στην ανάλυωση αυτή θα προσκληθούν κρατικοί φορείς και ειδήμονες για θέματα ΦμΑ, καθώς ε-πίσης και φοιτητές με ειδικές ανάγκες, προκειμένου να καταθέσουν την εμπειρία τους. Επίσης θα προκαληθούν οι ενεργοποίηση και εξωστρέφεια ΦμΑ υπολλήλοι των Γραμματειών όλων των Πανεπιστημιακών Τμημάτων: προκειμένου να ξεχν πιο εξειδικευμένη ενημέρωση και να μπορούν να συμβάλλουν κι αυτοί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην εξυπηρέτηση των ανωτέρω φοιτητών.

Κάτι τέτοιο θα λύσει το πρόβλημα της ενημέρωσης. Σύμφωνα με την παροχή πρόχρησης σε καταγραφή οι φοιτητές με αναπηρία ήγαν περίπου εξακόσιοι ενώ υπολογίζονται σε 1500. Ο επίσημος όμως καταγραφές δεν ξεπερνούν τις 20. Η βυκολία υπολογισμού έγκειται στο γεγονός ότι υπάρχουν τερες κατηγορίες φοιτητών με αναπηρία. Στην πράμη ανήκουν ακόμα που αισθήθηκα ανα κάθε Τμήμα με το 3% και είναι καταγραμμένα σε βιβλιοθήκες ή ιδιωτικές κατοίκιες. Υπάρχουν όμως φοιτητές με αναπηρία που δλω-σον άλλου τύπου: ειδικές εξετάσεις, π.χ. προφορικές, και είναι καταγραμμένοι στους κανονικούς καταλόγους των εισαχθέντων. Τέλος, υπάρχουν και άτομα που δεν ήταν ανάγκα κατά την εισαγωγή τους αλλά κατά τη διάρκεια την σπουδών τους απέκτησαν μία αναπηρία.

Η Μονάδα Προβασιμότητας ΦμΑ δίνει ιδιαίτερη σημασία στο να ασχολήθεί με τον κάθε φοιτητή ξεχωριστά παρέχοντάς του τα κατάλληλα μέσα και υποστήριξη προσεγκωμένη στις ανάγκες του καθενός. Από φέτος ιρίστηκε ένα άτομο από τη γραμματεία του κάθε τμήματος, όπου ανάμισα στις αρμοδιότητές του θα είναι να εξυπηρετεί και να

Η πρόσβαση όλων των φοιτητών στις βιβλιοθήκες αποτελεί μέλημα του Πανεπιστημίου

ενημερώνει τους φοιτητές με αναπηρία και να ανταμώνει τις ανάγκες τη Μονάδα Προβασιμότητας. Ο ανταπαλλακτος υπάλληλος θα ανελαμβάνει επίσης τη συμπλήρωση της τετραετούλης δήλωσης μέσω τηλεφώνου, e-mail και fax σε μέρους του φοιτητή μη ειδικές ανάγκες που αδυνατεί να το αιμπλήρωσει μόνος του. Με αυτό τον τρόπο δεν δεσμεύεται γραφειοκρατικά ο φοιτητής. Έτσι η μονάδα θα ανυποτιζθεί όλες τις δράσεις μέσω των γραμματειών.

Έχει επίσης προγραμματιστεί η διεξάγωνή σεμιναρίων, για την ενημέρωση όλων των υπηρεσιών του Πανεπιστημίου και κυρίως αυτών που έχουνα σε επαφή με τους φοιτητές, για τις δραστηρότητες της Μονάδας. Η υποστήρξη των φοιτητών με αναπηρία παρέμεινε σε τέλειο επίπεδο. Στον τομέα της ψυχολογικής υποστήριξης η βοήθεια παρέμεινε από το Ερευνητήρο Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής από την Καθηγήτρια κ. **Κλειανάγη-Αζζή**.

Το θέμα της προσβασιμότητας στο δομημένο χώρο περιλαμβάνει τρεις τομείς δράσης. Κοιτοχρός: όλα τα νέα κτίρια οφείλουν να περιλαμβάνουν στις προδιαγραφές τους τα ειδικά πλήρους προσβάσιμου. Επίσης σε όλα τα υπάρχοντα κτίρια έχουν ήδη γίνει και συνεχίζονται παρεμβάσεις, όπως για παράδειγμα η τοποθέτη ειδικών σκαμπών, με σκοπό να μπορεί ο φοιτητής με αναπηρία να πλοηγηθεί κατά μήκος κάθε τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών. Σε ένα τρίτο επίπεδο η προσβασιμότητα αφορά στη μετακίνηση των φοιτητών στις περιοχές χώρα και μεταξύ των κτιρίων του Πανεπιστημίου.

Ενγκεκριμένα στο κάνιζο αρχίνν ήδη τοποθετηθεί με μέριμνα του Πανεπιστημίου σταθερά τοδόνες με τχητική σήμανση και τηλεκατνρόλ ή μάμας στα πεζοδρόμια, ενέργειες οι οποίες θα επεκαιοδεί ώστε να καλύψουν όλη την περιοχή των κτιρίων. Άλλα χρακτηριστικά που κάνουν ένα κτίριο «προσβάσιμο» είναι η παρόδειγμα να έχει χαμηλό φάκτη, χαμηλό κατατπλόμενο, ειδικά διαμορφωμένες τουαλέτες κ.τ.λ.

Το επόμενο μέλημα της Μονάδας Προσβασιμότητας ΦμΑ είναι να εκπαιδευθεί κατάλληλα τόσο τους διδασκαντες όσο και τους φοιτητές ώστε οι κινήσεις τους εν ενεργεία που θα πρέπει να ακολουθήσουν σε κάθε ειδική περίπτωση. Ένα παράδειγμα αυτού είναι η ειδική ενημερωμένος ο καθηγητής για το τιμές να εξετάσει ή ποια μέθοδο να ακολουθήσει κατά τη διδασκαλία ένας ανάνωτ του έχει ένα φοιτητή με κάποιου είδους αναπηρία. Έτσι όλοι οι καθηγητές θα γνωρίζουν πώς να αντιμετώπιν την κάθε ξεχωριστή περίπτωση. Αφορά επίσης και τους φοιτητές στο πώς να παράδειγμα θα γράψουν εξετάσεις κ.τ.λ.

Ιδιαίτερα σημαντικό όμως είναι και η Ηλεκτρονική Προσβασιμότητα που αφορά στην αξιοποίηση της τεχνολογίας και της πληροφορικής ώστε να διευκολυθεί η ακαδημαϊκή ζωή των φοιτητών με αναπηρία. Το Τμήμα Πληροφορικής ασχολείται ερευνητικά με αυτό το θέμα και έχουν δοθεί σε ερευνές περιπτώσεις λύσεις σε φοιτητές με αναπηρία. Η πρώτη μέριμνα είναι να αξιολογηθούν οι παραμένουσες ικανότητες του φοιτητή και εφαρμόζονται συγκεκριμένα τεστ με βάση διεθνή πρωτοκόλλα ώστε να αποφασιστεί με αντικειμενικό τρόπο ποιες είναι οι κατάλληλες συσκευές πρόσβασης στον υπολογιστή και από εκεί και πέρα ο υπολογιστής έχει τη δυνατότητα να «διαβάσει» τη γραφή» ένα κείμενο ανά του σταμου, να «δει» μέσα από ένα μικροκαπάτο κ.τ.λ.

Η ηλεκτρονική, όπως μας ενημερώνει ο κ. **Κουρουπετρόγλου**, δίνει τέτοιες λύσεις όπως για παράδειγμα μπορεί να «διαβάσει» μέσω ειδικών συστημάτων δυνατά το οποιοδήποτε έντυπο, πράγμα που βοηθά ιδιαίτερα τους ανυπτοκάπτιμους. δηλαδή άτομα που ανιμμπτώνουν δυσκολία στην ανάγνωση ή στην πρόσβαση σε ένα κείμενο πχ. τυφλοί, παράλυτοι, δυσλεκτικοί κ.τ.λ.

Πρέπει να τονιστεί ότι μετά την καταγραφή των ξεχωριστών ανανκών κάθε ατόμου γίνεται ειδική παρεγγνέλη του εξοπλισμού και ακολουθεί η εκπαίδευση του ατόμου ώστε να μάθει να χρησιμοποιεί τον εξοπλισμό του. Στην Ηλεκτρονική Προσβασιμότητα εντάσσεται και η μετατροπή του περιεχομένου των βιβλίων αλλά και άλων των βιβλίοθηκών υλικών στα οποία πρέπει να έχει πρόσβαση ο κάθε φοιτητής σε μορφή προσβάσιμη. Περιλαμβάνεται: δηλαδή και η μετατροπή του περιεχομένου εγκυκλοπαιδειών, της βιβλιογραφίας αλλά και του παραγγελτικού του δικτύου.

Εξίσου σημαντικό όμως κρίνεται και η δεύτερη μέριμνα της διατροφοκτόνας: επικοινωνία (Η πληροφορική και πάλι μπορεί να βοηθήσει και στον τομέα αυτό. Τα παράδειγμα με συνθέτες ομάζεις μπορούν να επικοινωνήσουν άτομα άλαλα ή με έντονη δυσαρθρία. Παράμοιες λύσεις υπάρχουν και για τους κωφούς ή τους κωφάλαλους. Τα παραπάνω βοήθόν το άτομο τόσο στην ακαδημαϊκή όσο και στην κοινωνική του ζωή.

Τόσο το κόστος του εξοπλισμού όσο και οι απαιτήσεις εύρεσης και σχεδιασμού τέτοιων συστημάτων αποτελούν πρόκληση για το Πανεπιστήμιο Αθηνών που άμως έχει καταφέρει να ανταποκριθεί στις ανάγκες αυτής μέχρι τώρα. Αρκεί να αναφερθεί πως για να γίνει προσβάσιμο ένα βιβλίο θ'μορεί πολλές ώρες πολύπλοκη εργασία και μαθηματικά αποκαιναίτα 2 ανθρωπωπίας: αποκλειστικής εργασίας: Σε πολλές περιπτώσεις εθελοντές φοιτητές έχουν ασχοληθεί με την παραγωγή αυτών των βιβλίων.

Τα παραπάνω ενιδοκοιτνα στις ατομικές υποστηριχτικές τεχνολογίες πληροφορικής θα μπορούσαν ίσως αποτελεσμάτες χαρίζεται στον φοιτητή και μεσά την αποφοίτησή του. Ακόμα, τον Οκτώβριο τέθηκε σε λειτουργία νέος νόμος που επιτρέπει τη μεταφορή των εποπτικοκαινών βιβλίων σε προσβάσιμα και τη δωρεάν παροχή τους σε ανάπηρους φοιτητές υπαρχτιθάνοντας ένα γραφειοκρατικό εμπόδιο που αποκλείνει κάθε φορά ιδιαίτερα αδύνατο στον εκδότη.

Πέρα όμως από τις ατομικές προσαρμογές η Μονάδα ασχολείται και με προσαρμογές στα περιβάλλον, που αφορούν γενικές ομάδες ανιστόμων. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η προσαρμογή ένας τμήματος της βιβλιοθήκης, ως χώρου εργασίας για τους φοιτητές με ειδικές ανάγκες. Το παραπάνω έχει εφαρμοστεί μέχρι τώρα σε 6ές βιβλιοθήκες που έχουν εξοπλιστεί με σταθμούς εργασίας ή εξειδικευμένα βοηθήματα για την υποστήριξη Ατόμων με Αναπηρία και συγκεκριμένα τυφλοί φοιτητές με ειδικές ανάγκες και κωφοί και κωφάλαλοι φοιτητές. Τα παραπάνω βοήθόν το άτομο τόσο στην ακαδημαϊκή όσο και στην κοινωνική του ζωή.

Τόσο το κόστος του εξοπλισμού όσο και οι απαιτήσεις εύρεσης και σχεδιασμού τέτοιων συστημάτων αποτελούν πρόκληση για το Πανεπιστήμιο Αθηνών που άμως έχει καταφέρει να ανταποκριθεί στις ανάγκες αυτής μέχρι τώρα. Αρκεί να αναφερθεί πως για να γίνει προσβάσιμο ένα βιβλίο θ'μορεί πολλές ώρες πολύπλοκη εργασία και μαθηματικά αποκαιναίτα 2 ανθρωπωπίας: αποκλειστικής εργασίας: Σε πολλές περιπτώσεις εθελοντές φοιτητές έχουν ασχοληθεί με την παραγωγή αυτών των βιβλίων.

Τα παραπάνω ενιδοκοιτνα στις ατομικές υποστηριχτικές τεχνολογίες πληροφορικής θα μπορούσαν ίσως αποτελεσμάτες χαρίζεται στον φοιτητή και μεσά την αποφοίτησή του. Ακόμα, τον Οκτώβριο τέθηκε σε λειτουργία νέος νόμος που επιτρέπει τη μεταφορή των εποπτικοκαινών βιβλίων σε προσβάσιμα και τη δωρεάν παροχή τους σε ανάπηρους φοιτητές υπαρχτιθάνοντας ένα γραφειοκρατικό εμπόδιο που αποκλείνει κάθε φορά ιδιαίτερα αδύνατο στον εκδότη.

Πέρα όμως από τις ατομικές προσαρμογές η Μονάδα ασχολείται και με προσαρμογές στα περιβάλλον, που αφορούν γενικές ομάδες ανιστόμων. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η προσαρμογή ένας τμήματος της βιβλιοθήκης, ως χώρου εργασίας για τους φοιτητές με ειδικές ανάγκες. Το παραπάνω έχει εφαρμοστεί μέχρι τώρα σε 6ές βιβλιοθήκες που έχουν εξοπλιστεί με σταθμούς εργασίας ή εξειδικευμένα βοηθήματα για την υποστήριξη

Ιδιαίτερα σημαντικό όμως είναι και η Ηλεκτρονική Προσβασιμότητα που αφορά στην αξιοποίηση της τεχνολογίας και της πληροφορικής ώστε οι δυκολίες ή ανεύρεσμα ζωή των φοιτητών με αναπηρία

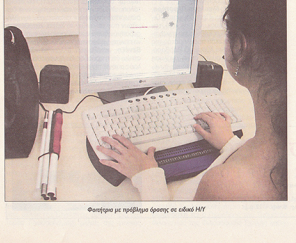

Φωτό/μια με πρόβλεψη όρους σε ειδικό Η/Υ

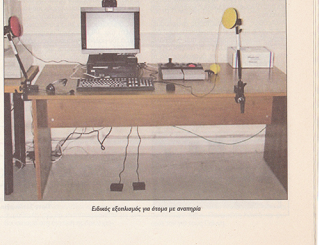

Ειδικές εξοπλισμός για άτομα με αναπηρία

επιτρέπει στο χρήστη να ακούει τα μαθήματικά.

Τέλος, αυτό που πρέπει να τονιστεί είναι η σημασία της ανακοίκωσης όλων αυτών του εξοπλισμού. Με τον όρο αυτό εννοούμε τη μεταβίβαση μιας συσκευής ή των προσβάσιμων βιβλίων που το άτομο για οποιαδήποτε λόγο δεν χρειάζεται πια, σε ένα άλλο άτομο που το έχει ανάγκη. Η δράση αυτή μπορεί να ένια αρξίκνα, δηλαδή η εξοπλισμός να μεταβιβαστεί σε φοιτητή από κάποιο άλλο Πανεπιστήμιο και ανιστότερα, να δοθεί σε κάποιον φοιτητή του Πανεπιστημίου Αθηνών εξοπλισμός που καλύπτει τις ανάγκες του από κάποιο άλλο πανεπιστημιακό ίδρυμα της χώρας.

Μέσα στο ίδιμα μαλλιοκνίκα σχέδια της Μονάδας Προσβασιμότητας είναι η ένταχνή στη από εθελοντικής εργασίας, κάτι τέτοιο απαιτεί οργανώνεται ενημέρωση και κάποιου είδους εκπαίδευση ώστε να μπορούν οι φοιτητές ΦμΑ πιο πρόβλεψη τπν κατάλληλο υποστήριγη και βοήθεια σταμφοτέτες τους σε ανάπηρία.

Τα παραπάνω αποτελούν μόνο ένα μέρος από το έργο της Μονάδας Προβασιμότητας ΦμΑ. Ήδη σε προπτυχιακό τεύχος έχει γίνει λόγος για το ειδικό σχέμα μεταφοράς των φοιτητών με αναπηρία από και προς τις Πανεπιστήμιο. Γίνεται φανερή ιδιαίτερ ο ανάγκη για αλληλοστήριξη και ενδοφόρου από μέρους όλων, πρόγκα που θα βοήθήσει το έργο της Μονάδας και θα βελτιώσει την ακαδημαϊκή ζωή των φοιτητών με αναπηρία προσφέροντας τους ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες με όλους τους φοιτητές του Πανεπιστημίου μας.

Περισσότερες πληροφορίες: Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμΑ) http://access.uoa.gr/ ή στο 210-7275183